

Joan-Lluís
Moreno Congost

TOCS
PERSONALS

*XXXIX Premi de Narrativa Curta
25 d'abril Vila de Benissa 2019*

V I E N A
E D I C I O N S

1

HISTÒRIES PER CONTAR

El caminant que sempre camina ix enjorn de casa i camina pel camí caminat mil voltes, tot evitant tothora caminals ignots. Que, a la ciutat, no hi ha caminals, caminois ni caminets. Només carrers. Carrers, carrerons, carreronets. En la llarga caminada, hi troba caminadors matiners com ell que, tot i que caminen, no senten la mateixa caminera, però es veuen obligats a caminar. Caminar a muntó, molt, bastant, prou, poc, una mica, un poquet, una miqueta o un no gens. Caminar com una bala, a corre-corrents, de pressa, a poc a poc, xinno-xano, a espai, a espaiet.

El caminant que sempre camina busca històries per contar en els rostres d'aquells amb qui topa diàriament pel camí caminat mil voltes. Mirades que de vegades s'encreuen i de vegades no. Fugisseres, sempre fugisseres. Mai no familiars malgrat la rutina de trobar-se un dia sí i un altre també. A la ciutat les coses són com són. Potser no en troba, d'històries. Només n'imagina.

Com la de la jove baixoteta i morena que deixà l'Equador per vindre ací a treballar de minyona o del que fora menester. Ara per ara, de minyona. Un grapat escàs d'euros a canvi de moltes hores. En negre, òbviament. I encara gràcies, que la crisi és la crisi. Camina a soles. L'única companyia, uns auriculars a les orelles. De tant en tant l'acompanya el seu germà. De tant en tant. Quan toca netejar els finestrals de la sala gran. Ella no pot fer-ho sola i ell la hi ajuda. De camí enraonen ten-sament. La xicona el reprén a la bestreta. Li suplica que no ho

torne a fer, que no agafe res de la casa, que tard o d'hora els amos ho descobririen. Ell li diu que no passe ànsia. Li promet que no en tocarà res. Ella hi insisteix. Per culpa d'ell, ja la van fer fora de la casa on treballava abans. Ara una polsereta; ara un bitllet de vint eurets; ara una peça de la coberteria de plata. La filla de la senyora en sospitava. Ella va plorar de vergonya i de ràbia quan la van despatxar. Vergonya i ràbia, a parts iguals. Ell li ho torna a prometre. Li ho jura. Ella pateix. No se'n refia. Sap que haurà de vigilar-lo. Un ull, als finestrals, i l'altre, al seu germà. Mai no és un bon moment per perdre la feina. A hores d'ara, però, encara menys. La crisi és la crisi. Ell li diu «t'ho jure». Ella s'enquimera.

El vell de la camisa per fora s'enquimera. Du la por als ulls. Els metges li han recomanat que camine però sense fer grans esforços. Li asseguren que caminar és bo per al seu cor malalt. És el que té patir del cor, haver tingut un infart. Ara que s'acabava de jubilar! Mala sort. Per això du la por als ulls. S'escolta a tota hora. S'escolta massa. Ja li ho diuen els seus fills. I els amics. «T'escoltes massa». Un doloret ací, un doloret allà. És el cap, que no para de pegar-hi voltes. Tant de bo que no s'escoltara tant. Però no se'n pot estar. Deu ser psicològic. O potser no? No sap què pensar. Com que els metges li han aconsellat que camine, ell camina. Sempre fa cas del que li diuen els metges. Camina de bon matí perquè ha d'anar a ca la filla. Ella treballa. El seu gendre, també. Una sort, en els nostres dies. Però hi ha els nets. Algú els ha de portar a escola i arreplegar-los-en. «Com que tu no tens res a fer, papa...». Res a fer. Portar els nets a escola i arreplegar-los-en. Collins, ara un doloret. Si no fora pel maleït doloret! Potser és muscular i no cal preocupar-se'n. Quan vaja a la consulta, li ho comentarà al metge. Probablement li dirà que no patisca, que això no té importància. Ell no sap què pensar.

La jove que espera l'autobús de la línia 3 no sap què pensar. D'una banda, hi ha el seu nóvio; de l'altra, els dos xicots que també esperen l'autobús cada dia. Li donen conversa. A ella, li agrada. Treballa al tanatori. En el servei de neteja, que en d'altres en seria incapaç. S'aborrona només de pensar-ho. Els jóvens treballen al cementeri. Manteniment, res de morts. En porten l'uniforme. Un d'ells, el més baix, és tímid i molt educat. És molt amable. A ella, li agrada. A més a més té faena, encara que siga al cementeri. Ell, al cementeri, i ella, al tanatori. Bona parella farien! El seu nóvio, en canvi, no treballa. Tampoc no estudia. El seu nóvio no fa res però se'n fot. I no li parla amb afecte, ni és amable. Per això no sap què pensar. L'altre xicot, el més alt, és més agosarat. De tant en tant li amolla alguna picardia. Els seus ulls delerosos l'afalaguen. Li recorden els del seu nóvio, lascius però poc sensuals. És que el seu xicon no és gens delicat. No li fa l'amor, només carda amb ella. I no és que no li agrade, però troba a faltar alguna cosa més: una paraula tendra, un gest delicat, un detall. Tan sols això. «Tu ja em coneixes —s'excusa ell—. Ja saps com soc». És cert. Ella ja sap com és.

La mare que camina amb passes ràpides i inquietes ja sap com és la vida. Que ha hagut de lluitar de valent per tirar avant! Per això va vindre del Perú amb dues criatures i va deixar arrere un marit alcohòlic. A l'institut, el tutor de la seua filla li ha dit: «Vosté ja sap com és la joventut». No, no ho sap. No els entén, els jóvens. A ella, la van educar d'una altra manera. Amb disciplina, amb molta disciplina. És justament el que li falta, a la seua filla. No entén per què es queixa. No la comprén. A ella, la van educar en una escola per a filles de militars. Amb disciplina, amb molta disciplina, conforme toca. Açò d'ací no és llibertat, és llibertinatge. Clar i ras. Les amistats. Són les amistats, que han canviat la seua filla. Que la

seua filla no era així. «És normal. Tinga en compte que té setze anys», li ha dit el tutor. Normal? Ni pensar-ho! Massa modern, eixe tutor. En tot cas, no està disposada a consentir-ho. La seua filla, a les deu, a casa, que només té setze anys. Si amb setze ja li consent certes coses, què passarà en tindre'n vint? Això es diu disciplina, valors, moral. I els xics, a distància. A ella, li és igual el que fan les amiguetes. A la seua filla, ha d'endreçar-la abans que siga massa tard. A més a més, hi ha l'altre fill, el menut, un xiquet encara. Quin exemple li donaria? No està disposada a consentir que la seua filla es perda. Però, donat el cas, que es perda tota sola. Ha de protegir el seu filllet, un xiquet encara. Redeu, quina mala sort! Tant com li ha costat de refer la seua vida! Ara que ha trobat un bon home amb qui compartir-la! Té vint anys més que ella i està delicat del cor, però és una bona persona i té una situació econòmica digna. Ara que la vida li somriu! Ara precisament, la seua filla li dona estos disgustos. A ella, al seu filllet, al seu home, que està delicat del cor. Que no el mate d'un disgust i prou! Però ella l'endreçarà. Quatre galtades i quatre corretjades, que la corretja endreça de valent. I tant que endreça! Que li ho diguen a ella! Disciplina, conforme toca. I que no vinga tocant-li molt les castanyetes, que l'envia al Perú, amb son pare, i aquell, que se'n faça càrrec. «La seua filla és una bona xica. Intente arribar a acords amb ella. El diàleg és molt important sempre i, en esta edat, encara més». Bona xica? Diàleg? Corretja! Massa modern, eixe tutor. Igual que eixa treballadora social que li fa tantes preguntes. Com es nota que no coneixen la seua filla. Ara va i li demana que la deixi eixir els dissabtes fins a les dotze de la nit. Diu que les seues amigues tornen a casa a les tres o a les quatre. I ara! Què s'ha pensat? Ella farà allò que li ordene, que per això és sa mare i la manté. I si no, ja ho sap: al Perú, amb el borratxo de son pare. Qui paga, mana.

La xica del *hijab* sap que qui paga mana. Per això camina de pressa. Avui fa una mica tard perquè no ha dormit. Ha vetlat tota la nit. L'avi del seu veí, que va morir ahir. Sa mare ha preparat per sopar cuscús per a tots. A casa; a sa casa. Per ajudar la família del mort. Ells són així. Calia ajudar i prou. N'eren un fum, entre familiars, amics i veïns. Hi eren tots, grans i menuts. Han sopat i després han resat. Han resat molt. Les dones, vestides amb gel·labes negres, ploraven i cridaven. Els hòmens, no. Ells ploren però sense que es note, que per alguna cosa són hòmens. Les dones s'hi han estat tota la nit resant, plorant i cridant, fins que tots, hòmens i dones, han anat marxant a poc a poc. Els últims, ja de matinada. Per això no ha dormit. Però l'ama no entén de vetles, resos, plors i crits. La vol a l'hora i ben desperta. Qui paga mana. Per això camina de pressa. No pot perdre el tramvia. La mirada, baixa, sempre baixa. No mira mai als ulls dels hòmens. No hi està avesada. Té son. Ja dormirà. Avui no ha dormit en tota la nit.

La dona benestant que passeja el gosset no ha dormit en tota la nit. No dorm des que fa un any va morir el seu home. Sí que dorm, però de dia, a estones. A la nit, no. Però és que es va morir de sobte, sense avisar, tan bé com estava. De símptomes, cap ni un. Tot era fer plans, i ves per on! Fins i tot ella acabava d'estirar-se una miqueta la cara i el coll. Un arreglet, que es diu. Per ell. Per ella, també, però sobretot per ell, perquè la trobara atractiva. Un capritxet. Si s'ho podia permetre, per què no? Ells s'ho podien permetre. Director de banc, pis al centre i fills amb carrera i treballant. Què més podia demanar? Però la vida es capgira tan sobtadament! Ara els llençols són freds. Ja ho diuen algunes cançons. La solitud és mala companyia quan no se la convida. Almenys hi ha el gosset. La solitud i el gosset. Pitjor és no res. Encara és de nit quan el trau a passejar. S'endreça acuradament per eixir al carrer. La

classe no es pot perdre malgrat les circumstàncies. Fa un tomb llarg. Gairebé una hora. Total, ningú no l'espera a casa. Algú amb qui parlar. Per això du el rosari. La corretja en la mà dreta i el rosari en l'esquerra. Ella és de missa de diumenge. El seu home, també. Hi anaven plegats a missa de dotze. Sempre als primers bancs. Amb comunió, és clar. Misteris gloriosos. Primer misteri. Les seues amigues s'estranyen que rese el rosari. Li diuen que ningú no resa el rosari ja. Ella, sí. A casa, de menuda, el resaven. Què hi farem! Resar la distrau. Si més no, mentre resa no pensa. Senyor, tan bé com estava! Qui li ho havia de dir? Santa Maria, mare de Déu. Torna a casa. A penes cent metres.

El pare i la filla que esperen l'autobús viuen prop de la parada. A penes cent metres. El pare hi acompanya la seua filla tots els dies. No caldria, són a penes cent metres. Però no es refia. D'ençà d'allò del malparit aquell. «Una xiqueta encara, i si no és perquè en eixe moment passa un xicot que treballa al mercat, el cabró aquell la fa una desgraciada i ens fa uns desgraciats a tots», ha contat una vegada i una altra a la faena, a la família, al veïnat. Per això l'acompanya tots els dies fins a la parada i s'hi espera fins que la veu pujar a l'autobús. Tant se val que a la parada hi haja més gent. Ja no es refia de ningú. «L'estava esperant i quan ella va tirar a eixir del portal, d'un espentó la va obligar a entrar. Què t'ha paregut?» La seua filla no se'n separa mentre esperen l'autobús. Muscle amb muscle. Ell li somriu i li pregunta per les classes, i pels exàmens, i pels deures. Quan més prompte s'oblida d'allò, millor. Ell, però, no se n'oblida. «Sort que ella va fer un crit i en aquell moment passava un xicot que els va vore, que si no, el fill de puta eixe se la fa.» Per Nadal li ha regalat un Iphone. La nena se'l mereix. Trau bones notes i, a més a més, hi ha l'afer amb el tipus aquell. «Quinze anys. Una xiqueta. No hi ha per matar-lo?»

Es mira la seua filla i s'adona que la xiqueta s'ha fet gran, que ja no és una xiqueta, que ja és una dona. Si més no, el seu cos és un cos de dona. Li somriu i, com que és divendres, li pregunta què farà a la vesprada. Ella li respon que eixirà amb les amigues i ell li pregunta on aniran. Ella contesta que a pegar una volta i ell li suggereix que podrien anar al cine. Pensa que el cine és un lloc segur. Millor allí que pel carrer. «Preferim pegar una volta.» Els joves, sempre tan inconscients. Hi ha prou que vulgues que facen una cosa perquè facen la contrària. Ell li diu que anirà a buscar-la. Ella diu que no cal, que l'acompanyen les amigues. Ell hi insisteix. «Quina pena —pensa—. La gent ja no va mai al cine ni al teatre».

La dona que fuma nerviosament mentre camina no va mai al cine ni al teatre. El fill de la senyora, que és actor, la hi ha convidada moltes voltes, al teatre. Però ella no hi ha anat mai, encara que li encantaria. És pel seu home. A ell, no li agrada el cine, ni el teatre. El fill de la senyora li diu que hi vaja tota sola, que ell li regala l'entrada. Però no pot. Ella sola? Ni pensar-ho! El seu home la mataria! No li agrada el cine, ni el teatre, ni passejar, ni la fira, ni eixir a fer un mosset, ni que isca sola, ni que isca acompanyada, ni que isca. A ell, li agrada anar al bar amb els amics, a fer la partida, a veure el futbol, a l'aperitiu, al café, mentre ella mira la tele, planxa, fuma un cigarret, neteja casa, es fa una copeta de conyac, mira la tele, fuma un cigarret, prepara el dinar, es fa una copeta de conyac, prepara el sopar, mira la tele i es fa una copeta de conyac. I els caps de setmana, a la caseta de camp. Per ell, perquè li agrada treballar al camp. S'hi entreté. Allà, al seu poble, a Andalusia, ell treballava al camp. Per això ara s'han comprat una caseta i un trosset de terra. Ella no volia. Ell sí volia. Per això els han comprats. I ara, els caps de setmana, puguen a la caseta i ell, de bon matí, treballa la terra. I, en acabant, baixa al poble a es-

morzar amb els amics i torna a migdia per dinar i fer una becadeta. I, en acabant, baixa al poble a jugar la partida amb els amics i veure el futbol i torna a la nit per sopar i fotre un clau, si li ve de gust. I ella, mentrestant, es fa una copeta de conyac, mira la tele, fuma un cigarret, neteja casa, prepara el dinar, es fa una copeta de conyac, mira la tele, fuma un cigarret, prepara el sopar, ix al porxo i observa el camp amb l'esguard perdut, fuma un cigarret, es fa una copeta de conyac i continua observant el camp amb l'esguard perdut. La senyora li ha dit que així no pot continuar, que ha de reaccionar i que, si torna a veure-li una blaüra com eixes a l'ull, ella mateixa avisarà la policia. I ella pensa que li agradaria anar al teatre a veure actuar el fill de la seua senyora, que és artista.

La vella que dorm en un banc és artista. Si més no, això és el que ella conta. El problema és que algú s'ha entestat a enfonsar la seua carrera i la seua vida. Per gelosia, per enveja. Dorm al carrer perquè vol. Que ella, de casa, en té. I ben luxosa! Però no hi pot viure perquè hi ha gent molt perillosa que la busca per robar-li, per matar-la. Enveja, pura enveja. I, com que no té casa i viu al carrer, li han llevat els fills. Mala puta! Mala puta, l'assistenta social eixa amb qui ha hagut de parlar una volta i una altra! Ella què sap dels seus fills i de la seua vida? Els seus fills la volen a muntó i volen estar amb ella! Que no té cura d'ells? Que no se'n pot fer càrrec? Que estan desprotegits? Mentida! Tot mentides! Mala puta! La vella es desperta i es desempereseix. Té la boca seca. Tus amb estrèpit. Agafa una botella d'aigua i en fa una glopada llarga. Torna a tossir. Li abelleix un cigarret. Furga en la butxaca d'un abric llarg arnat i tronat. No n'hi troba cap. En demana un a un home vell que camina lentament i porta la camisa per fora. Ell li diu que no fuma. No fuma, no fuma! Això diuen tots, que no fumen! Mentida! Tot mentides! El que passa és que no li'n

vol donar cap. Malparit! Igual que l'assistenta social que li ha llevat els fills. Una mala puta! La vella tus virulentament i escup a terra. Fa una glopada llarga d'aigua. Agafa els embalsums i es dirigeix lentament cap a la porta del mercat central. Allí sempre hi ha algú que li dona un cigarret. Fins i tot potser algú li pagarà un café amb llet. De camí passa per la parada d'autobús de la línia 3, on una jove parla amb dos xicots que vesteixen l'uniforme d'una empresa de neteja. Els demana un cigarret. Un dels jòvens, el més baix, en trau un paquet i li'n dona un.

El xicot que vesteix l'uniforme d'una empresa de neteja trau un paquet de tabac i li dona un cigarret a una vella captaire que li'n demana un. Perquè li fa pena. El xicot treballa al cementeri. Manteniment, res de morts. Son pare ja hi treballava. Xarra amb una jove que també espera tots els dies l'autobús de la línia 3. Ell més aviat no xarra. És tímid. El seu company sí que parla. És més agosarat que ell. I n'entén més, de dones. Li amolla floretes, picardies. El seu company sí que en sap, de com tractar una dona. Aquella xica li agrada. És bonica. Treballa al tanatori. Netejadora. A ell, li agrada, però ella té nóvio. Quina sort que tenen alguns. Ell, en canvi, no és allò que es diu un home atractiu. És poqueta cosa. De vegades les mirades s'encreuen i ell s'enrogeix i acota el cap. Massa femella per a ell; massa bonica. Si fora una miqueta més atrevit... La jove riu dels acudits del seu company. Ell somriu tímida-ment.

La dona que passeja tres gossetes somriu amargament i fa callar una d'elles, que lladra en passar pel costat d'una dona d'aspecte benestant que passeja un altre gosset. La gosseta torna a lladrar i la dona li torna a manar que calle, encara que, a ella, també li agradaria lladrar, cridar, bramar, fort, molt fort. Cridar per traure tota la ràbia que porta dintre. I, ahora,

com els gossos, escampar una aroma capaç d'atraure un mascle. Un mascle que la compensara de tantes amargors. Un mascle que la rescabalara de l'abandó d'aquell miserable que la deixà tirada com un drap brut i escampà el poll amb una altra dona; una colombiana, o equatoriana, o mexicana, que no ho sap cert. El que sí sap cert és que és jove. Malànima! Mesos enganyant-la sense que ella se n'adonara. Ni una sospita, ni un pensament, ni un sol dubte. Per això diuen que la dona és l'última que se n'assabenta, dels embolics amorosos de l'home. La va deixar amb un pam de nas. Idiota! Si n'ets, d'idiota!, pensa. I estira la corretja amb força per tal que les gossetes no se'n separen tant, que, un que fuja, ja n'hi ha prou. Impotència. Humiliació. Ridícul. Tot plegat. Quin malànima, el seu marit! Tant de bo que aquella li pose banyes ben grans. Que taste la seua medecina. Que bega del seu verí. I fa callar la gosseta, que torna a lladrar, ara a un corredor que s'enfila costera amunt.

El corredor que s'enfila costera amunt ix a córrer tots els dies. Ben enjorn, a les set. Avança amb camades llargues, el ritme viu, esbufegant compassadament. No hi ha dia que no córrega. És l'avantatge de no tindre faena. És a l'atur. Quinze mesos aturat. L'empresa va fer fora la meitat del personal. D'un colp. Per la crisi, els van dir. Cinquanta-quatre anys. Trenta en l'empresa. «Nosaltres som els primers que ho sentim», es va disculpar el gerent el dia que li ho va comunicar. És mentida. El primer que s'ho sent és ell. Al principi s'ho va prendre amb filosofia. Va pensar que de segur que trobaria una altra feina, que la cosa no estaria tan malament com diuen. A més a més, de moment, almenys podria eixir a córrer tots els dies. Tantes voltes com havia desitjat fer-ho! Ara podria. El primer dia va córrer ple d'una energia nova. Les cames gairebé es menejaven a soles. Ara ja no. El temps passa

volant. El subsidi de desocupació s'acaba, però la vida continua. L'assumpte no té bona pinta i ell s'enquimera. Qui l'ha de voler amb cinquanta-quatre anys? Comença a envair-lo una sensació de desesperança. O potser és desesperació. Veu la gent que acut a la feina i els enveja. Això mateix voldria ell. Treballar. Encara que no puga eixir a córrer de bon matí. No entén per què el van fer fora precisament a ell, que sempre havia complit. Mai una vaga, ni una protesta, ni un no puc. Cinquanta-quatre anys. Trenta en l'empresa. Al final de la costera es topa amb un caminant.

El caminant que sempre camina ix enjorn de casa i camina pel camí caminat mil voltes, tot evitant tothora caminals ignots. Que, a la ciutat, no hi ha caminals, caminois ni caminets. Només carrers. Carrers, carrerons, carreronets. En la llarga caminada, hi troba caminadors matiners com ell que, tot i que caminen, no senten la mateixa caminera, però es veuen obligats a caminar. Caminar a muntó, molt, bastant, prou, poc, una mica, un poquet, una miqueta o un no gens. Caminar com una bala, a corre-corrents, de pressa, a poc a poc, xinoxano, a espai, a espaiet.

El caminant que sempre camina busca històries per contar en els rostres d'aquells amb qui topa diàriament pel camí caminat mil voltes. Mirades que de vegades s'encreuen i de vegades no. Fugisseres, sempre fugisseres. Mai no familiars malgrat la rutina de trobar-se un dia sí i un altre també. A la ciutat les coses són com són. Potser no en troba, d'històries. Només n'imagina.